

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Szabadtéri rendezvények zajvédelmi szabályozása – külföldi példák

Parászka Viola

Környezetmegőrzési és -fejlesztési Főosztály

Levegő-minőségi és Zaj-ellenőrzési Osztály

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Az előadás tartalma

– Osztrák példa:

- zajvédelmi útmutató szabadtéri rendezvényekhez
- anyagi jogi szabályozás

– Angol példa:

- anyagi jogi szabályozás
- kódex a koncertek környezeti zajszabályozásának gyakorlatához

– Összefoglalás

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Egy kis történelem...

- az 1998-as Labdarugó Világbajnokság alatt Stájerországban tartott szabadtéri rendezvények (meccsnézés szabadtéri kivetítőkön) tanúsága: *„a gyakori illetve a hosszú ideig tartó rendezvények az érintett lakosság negatív reakcióinak felerősödéséhez vezetnek.”*
- Stájerország kezdeményezésére az Osztrák Szövetségi Környezetvédelmi Ügynökség (Umweltbundesamt Ltd) létrehozott egy munkacsoportot, amely zajvédelmi és egészségügyi szakértőkből állt.
- A munkacsoport kidolgozott egy irányelvet a szabadtéri rendezvények zajhatásainak kezelésére, amelyet az Ügynökség 2000-ben publikálta *„zajvédelmi útmutató szabadtéri rendezvényekhez”* címmel.

„Zajvédelmi útmutató szabadtéri rendezvényekhez” tartalom

- A zeneszolgáltatástól, pop/rock koncertektől, utcabáloktól, illetve a szabadtéri moziktól, vetítésektől származó zajterhelés megítéléséhez ad iránymutatást.
- Az egyéb zajhatások (kiabálás, parkolás) megítélésénél és kezelésénél a technika mindenkori szintjét kell figyelembe venni és a megítélést/kezelést általánosan elfogadott módszerekkel kell végezni (ehhez az irányelv szakirodalmi példákat sorol fel.)
- Az útmutató alapot szolgáltat:
  - Az engedélyezési eljárásban való döntéshez,
  - A rendezvények ellenőrzéséhez,
  - A rendezvény helyszínének kiválasztásához.

Az útmutató kiindulási alapja/tapasztalatok

- A zajterhelés **éjszaka** a leginkább zavaró, ezt az időszakot kell a legjobban védeni.
- A rendezvények zajszintjének **lakosság által elfogadhatónak tartott csökkentése** sok esetben lehetetlenné teszi, hogy a rendezvényt a tervezett jellegének (pl. rock koncertként) megfelelően megtartsák.
- Két nagy, a színpad előtt elhelyezett hangszóró helyett alkalmazható lenne **több kisebb a közönség között elhelyezett hangszóró** is, de ez a gyakorlatban nem terjedt el, mert plusz költségekkel jár és rontja a produkció élvezhetőségét (elveszik az a benyomás, hogy a zene színpad felől jön).
- A zajkibocsátás korlátozása a zeneszolgáltató eszköz zárolásával:
  - **műszakilag** nehezen megoldható vagy kivitelezhetetlen,
  - **jogi szempontból** aggályos, tekintve, hogy a hangszerek / a felszerelés a zenészek saját tulajdonában állnak vagy bérlik azokat.

Megítélés

- Az engedélyezési eljárásban azt kell vizsgálni, hogy a szomszédoknál a rendezvény okozhat-e „**nemkívánatos terhelést**”.
- A „nemkívánatos terhelés” kialakulását **befolyásoló tényezők**:
  - a védendő épületeknél várható zajterhelés mértéke (LAeq),
  - A rendezvény típusa (szabadtéri mozi, koncert, stb.),
  - zene stílusa (popkoncert, fúvószenei fesztivál, stb.) és ezzel összefüggésben az érintettek korösszetétele,
  - időpont,
  - időtartam,
  - gyakoriság,
  - helyi viszonyok, szokások (pl: érintettek közül sokan éjszakai műszakban dolgoznak),
  - a rendezvény társadalmi elfogadottsága.

Rendszeres és/vagy gyakori rendezvények Határértékek az ÖNORM szerint

Kategória	Terület besorolása	Határérték LAeq (dB(A))	
		Nappal	Éjszaka
1	pihenőterület, gyógyterület, kórház	45	30
2	elővárosi lakóterület, hétvégi házas terület, vidéki lakóterület, iskolák	50	35
3	városi lakóterület, mező- és erdőgazdasági területek lakóépületekkel	55	40
4	település központi területek, terület zajkibocsátást nem okozó létesítményekkel	60	45
6	Terület alacsony zajkibocsátást okozó létesítményekkel	65	55

Ritkán előforduló rendezvények elbírálása

- **ritkán előforduló rendezvény**: egy adott helyszínen a rendezvénnyel töltött napok száma, nem haladja meg az évi 10-et.
- **egyedi esetként** kerülnek elbírálásra,
- ha a gyakori/ rendszeres rendezvényekre vonatkozó határértékek nem tarthatóak be, akkor azt kell vizsgálni, hogy az érintett lakosságtól a határérték túllépésének „**elviselése elvárható-e**”.
- javasolt **küszöbérték** :
  - nappal (6:00 – 22:00): $L_{Aeq}=70$ dB(A)
  - éjjel (22:00 – 6:00): $L_{Aeq}=50$ dB (A)(Nyáron az éjszaka 23:00-ig kitolható, amennyiben a rendezvényt napját szabad/munkaszüneti nap követi.)
- amennyiben valamely rendezvény megtartása az adott helyszínen indokolt annak ellenére, hogy az előbbi küszöbértékeket a zaj túllépi, akkor legalább a rendezvények **gyakoriságát** kell korlátozni.

A különböző zajkibocsátást okozó rendezvények gyakorisága

LAeq (dB(A)) (védendő homlokzat előtt)	a rendezvények száma egy naptári évben	
	A rendezvény 22:00 előtt végződik	A rendezvény 22:00 után végződik
80	1	0
75	3	0
70	10	0
65	30	0
60	-	1
55	-	3
50	-	10

Az osztrák szabályozás –I (Veranstaltungsgeetze)

- **Alsó-ausztriai tartományi törvény**

A szervezőknek a rendezvényt le kell mondani vagy félbe kell szakítani, ha azt állapítják meg, hogy a rendezvény más személyeknek - különösen a zaj, bűz, füst, por, légszennyező anyag vagy a fényhatások miatt - nem kívánatos terhelést okoz.

- **Salzburgi tartományi törvény**

A rendezvényhelyszíneket a rendezvény jellegének megfelelően kell megválasztani.

Nem adható engedély az olyan rendezvényekre amelyeket a szabadban tartanak és a rendezvényen használt felszerelések, eszközök az emberi életre vagy egészségre, a környezetre zaj, por, légszennyező anyag vagy szennyvízkibocsátás által veszélyt jelentenek.

Az osztrák szabályozás –II

- **Stájerországi tartományi törvény:**

Eredetileg más célra használt helyszínen szabadtéri rendezvényeket akkor lehet tartani, ha a helyszín elhelyezkedése és állapota olyan, hogy a közrend és köznyugalom zavarásának veszélye nem áll fenn.
- **Bécsi tartományi törvény:**

Az útmutató ajánlásait veszi át a határértékek és a megítélés vonatkozásában azzal a különbséggel, hogy az alábbi rendezvényeket felmenti valamennyi határérték betartása alól:

  - a) 100.000 főnél nagyobb befogadó képességű rendezvények,
  - b) azok a rendezvények, amelyek megtartására valamilyen nemzetközi szervezettel kötött megállapodás alapján kerül sor (pl: világbajnokság)
  - c) Azok a rendezvények, amelyek a b) szerinti rendezvényekhez közvetlenül kapcsolódnak és legalább 1000 fő részt vehet rajtuk.

Jogszábályi háttér – I.

Szennyezés szabályozásról szóló törvény 62. § (Control of Pollution Act 1974)

- Főszabály: hangosító berendezés az utcán (ideértve az utakat, járdákat, tereket, köz számára nyitva álló udvarokat) nem üzemeltethető:
  - a) este 9 h és a következő reggel 8 h között semmilyen célra,
  - b) szórakoztató, kereskedelmi, üzleti tevékenység reklámozására soha.
- Kivétel az a) és b) pont alól: vándor mutatványosok, amennyiben a berendezést szórakoztatás céljára kijelölt területen működtetik.
- Eltérés a főszabálytól:
  - államtitkár elrendelheti az a) pont szerinti időkorlát szigorítását,
  - az a) pontot nem kell alkalmazni, amennyiben a helyi önkormányzat ez alól felmentést ad *a zajról és a jogszabályba ütköző zavarásról* szóló 1993. évi törvény alapján.

Jogszabályi háttér – II.

A zajról és a jogszabályba ütköző zavarásról szóló 1993. évi törvény 8. § és 2. számú melléklet (Noise and Statutory Nuisance Act 1993):

- A felmentés iránti kérelmet el kell utasítani, amennyiben a hangosító berendezést választással összefüggő célra vagy szórakoztató, kereskedelmi, üzleti tevékenység reklámozására használják.
- A felmentést egyéb esetekben olyan körülmények között végzett tevékenységre lehet megítélni, amelyet az önkormányzat megfelelőnek tart.
- A felmentés kezdő időpontját úgy kell megállapítani, hogy az legalább a döntés meghozatalát követő egy hónap múlva legyen.

A zajról és a jogszabályba ütköző zavarásról szóló 1993. évi törvény 8. § és 2. számú melléklet (Noise and Statutory Nuisance Act 1993):

- A felmentés kezdő időpontja előtt legalább két héttel a helyi önkormányzat köteles a helyi újságban **értesítést** közzétenni a döntésről és annak várható hatásairól.
- Az önkormányzat dönt/határozza meg:
  - a kérelem tartalmi követelményeiről,
  - felmentés megadása/megtagadása,
  - a kérelemért fizetendő díj mértéke (a díj mértéke elfogadható kell legyen),
  - azokról a körülményekről, kikötésekről amelyek között a tevékenység folytatható.

Útmutató az önkormányzatoknak

- kódex a koncertek környezeti zajszabályozásának gyakorlatához (Code of Practice on Environmental Noise Control at Concerts)
- 1995-ben készült és azóta is használatban van.
- Készítette: a Zaj Tanács (Nosie Council), amelyben munkaegészségügyre, környezet-egészségügyre illetve akusztikára szakosodott intézetek vesznek részt.

Gyakorlati kódex a koncertek környezeti zajvédelméhez

- Nem kizárólag a közterületen, hanem minden szabadtéren (sportaréna, stadion) megtartott koncertre vonatkozik.
- Csak az előadástól illetve a zenétől származó zajjal foglalkozik, az egyéb zajhatások elleni védelemre nem tartalmaz ajánlást.
- Tanácsot ad ahhoz, hogy hogyan lehet a koncerteket úgy megtervezni, megtartani, hogy a zavarás mértéke a lehető legkisebb legyen.
- Segítséget ad a szabadtéri zenés estek/koncertek megtervezéséhez a szervezők számára, és követelmények kikényszerítéséhez a hatóság számára.

A kódex által ajánlott határértékek a koncertek megítéléséhez

Egy naptári évben, egy adott helyszínen azoknak a napoknak a száma, amelyeken koncertet tartanak	A helyszín besorolása	ajánlott határérték	
		Nappal (9:00 -23:00) MNL-ben kifejezve	Éjjel (23:00 -9:00)
1 -3 nap	Városi stadionok, arénák	75 dB(A)	a koncerttől származó zaj <u>nem lehet hallható a védendő helyiségekben</u> a nyílás zárók szellőztetésre használt állapota mellett
1 -3 nap	Egyéb városi helyszínek (pl:parkok), vidéki területek	65 dB(A)	
4-12 nap	Valamennyi helyszín	Az LA ₉₀ -ben kifejezett háttérzaj + 15 dB	

Megjegyzések a határértékekhez

- **MNL (Music Noise Level):** a zene egyenértékű A-hangnyomásszintben kifejezett értéke egy adott helyen.
- **Megítélési idő:** a legnagyobb egyenértékű A-hangnyomásszintet adó 15 perc.
- **Megítélési hely:** a zajtól védendő helyiségek/épületek homlokzata előtt 1 m-re.
- **Zajtól védendő épület/helyiség:** lakás céljára szolgáló épületek, kórházak, oktatási intézmények (ha a koncert alatt működnek), templomok, gyülekezeti termek (ha a koncert alatt mise/ vallási összejövetel van), vagy minden egyéb más célra használt helyiség/épület, amelyre a zene hatással van.

A kódex további ajánlásai/megállapításai – I.

- Azokon a helyszíneken, ahol **egy évben egyszer** tartanak koncertet, magasabb határértékek is megállapíthatók, anélkül, hogy a zavarás mértéke elfogadhatatlanná válna.
- A zajhatásokon kívül **egyéb tényezők** is vannak, amelyek a lakosság koncertek iránti toleranciát befolyásolják.
- Azoknál a védendő homlokzatoknál, amelyekre **egyszerre több helyszínen rendezvénye is hatást gyakorolhat**, ott a hatások összegződésének lehetőségét is figyelembe kell venni a határérték megállapításánál.

A kódex további ajánlásai/megállapításai – II.

- Azokon a helyszíneken, ahol **évente háromnál több rendezvényt** tartanak, ott a rendezvények gyakorisága, illetve a időzítése is befolyásolhatja a zavarás mértékét. További zavaró hatások léphetnek fel, amennyiben a rendezvény három egymást követő napnál hosszabb ideig tart és a megengedett zajszintet nem csökkentjük.
- Amennyiben a rendezvény előkészítése alatt jó volt a **kapcsolat szervezők és a környékbeli lakosok között**, akkor a zavarás/ a panaszok minimálisra csökkenthetők.
- Ha már korábban mindenki számára **elfogadható kompromisszum született a határértékek vonatkozásában**, akkor az így megállapított határértékek továbbra is alkalmazhatóak, függetlenül attól, hogy magasabbak vagy alacsonyabbak a kódex által ajánlott határértékeknél.

Összefoglalás

Hasonló elemek a két ország szabályozásában:

- a helyhatóságok döntenek a közterületi rendezvények megtartásáról,
- a döntés meghozatal során az eljáró hatóságnak széles mérlegelési jogköre van,
- a rendezvények gyakorisága, helyszíne, befejezése a zavarás mértékét és ezzel együtt a hatóság döntéseit jelentősen befolyásolja,
- a határérték megállapítására mindkét országnak vannak ajánlásai, a határérték betartása alól azonban felmentést lehet adni,
- a határértékeken kívül a rendezvények megítélésénél egyéb tényezőket is figyelembe kell venni,

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

